

พายุลูกเห็บ

ลูกเห็บ (Hail) คือ น้ำฟ้าที่ตกลงมาในลักษณะเป็นก้อนหรือชิ้นน้ำแข็ง มีเส้นผ่าศูนย์กลางอยู่ระหว่าง 5-50 มิลลิเมตร (0.2-2 นิ้ว) แต่บางครั้งอาจมีขนาดโตกว่าและอาจตกลงมาเป็นก้อนๆหรือเกาะรวมกันเป็นก้อนขรุขระ

ก้อนลูกเห็บ (Hailstone) คือ ก้อนหรือชิ้นน้ำแข็งแต่ละก้อน มีเส้นผ่าศูนย์กลางอยู่ระหว่าง 5-50 มิลลิเมตร (0.2-2.0 นิ้ว) หรือบางครั้งอาจมีขนาดโตกว่านี้ ส่วนใหญ่มักเป็นก้อนน้ำแข็งใส หรือชิ้นน้ำแข็งใส หรือเป็นชิ้นน้ำแข็งใสสลับกับชิ้นน้ำแข็งทึบแสง (น้ำแข็งฝ้า) แต่ละชั้นหนาอย่างน้อย 1 มิลลิเมตรมีรูปร่างต่างกัน

พายุลูกเห็บส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในขณะที่เกิดพายุฤดูร้อนจะสามารถคาดหมายได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลแผนที่อากาศผิวพื้น แผนที่ลมชั้นบน ผลการหยั่งอากาศชั้นบน ภาพถ่ายดาวเทียมอุตุนิยมวิทยาและผลการตรวจอากาศด้วยเรดาร์ โดยจะพบสาเหตุของการเกิดพายุฤดูร้อนและพายุลูกเห็บ จากตัวอย่างที่เคยเกิดขึ้นที่ดอยช้าง อ.แม่สรวย จ.เชียงราย เมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2551 สืบเนื่องจากความกดอากาศสูงที่แผ่เข้ามาปกคลุมประเทศไทยปะทะกับมวลอากาศร้อนและชื้นที่ปกคลุมภาคเหนือของประเทศไทยประกอบกับลมที่พัดเวียนเข้าสู่ศูนย์กลาง(Cyclonic Vortex) ขณะเดียวกันจะมีแนวลมพัดสอบของลมใต้และลมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่าน ประกอบกับมีกระแสลมฝ่ายตะวันตกเคลื่อนเข้ามาพาดผ่านภาคเหนือ จึงทำให้อากาศเกิดการยกตัวอย่างรุนแรงจึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองที่รุนแรงและเกิดลูกเห็บตกเป็นจำนวนมาก ซึ่งมักจะเกิดขึ้นบ่อยๆในเดือนเมษายน ทำให้เกิดความเสียหายต่อพืชไร่ที่ปลูก และพืชเศรษฐกิจหลักในพื้นที่ดอยช้างในพื้นที่เกือบ 6,000 ไร่

สาเหตุของการเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและเกิดลูกเห็บตกอาจเกิดขึ้นกับปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการคือ การทรงตัวของอากาศต้องเป็นแบบไม่เสถียรภาพ อากาศยกตัวขึ้นในแนวตั้ง และอากาศมีความชื้นสูง

เอกสารอ้างอิง : เอกสารวิชาการกรณีศึกษา “พายุลูกเห็บตกที่ดอยช้าง อ.แม่สรวย จ.เชียงราย”

คุณรัชชัช ศรีนวล กรมอุตุนิยมวิทยา

: นิยามศัพท์อุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา